

Petneházi Gábor

NKE EJKK PÁK

A tartomány megőrzése és megmentése: Kakas István angliai követjárása 1593/94-ben

Erdély belépését a tizenötéves háborúba (amely néhány éven belül a tartomány pusztulásához vezetett) egy hosszú hónapokig tartó belpolitikai egyezkedés előzte meg: az ifjú fejedelmet a tanácsurak többsége megpróbálta lebeszélni arról, hogy nyíltan a Habsburg oldalra álljon az 1591 után egyre inkább eszkalálódó konfliktusban. Ebben a lengyel főkancellár, Jan Zamoyski is a segítségükre volt, aki 1593. augusztus végén egy hosszú, retorikus levelet intézett Báthoryhoz, amiben egyebek mellett azt is tanácsolta neki, hogy az Erdélyt fenyegető török vezetést az angol királynő közvetítésével próbálja meg lekenyerezni. Az ifjú fejedelem, feltehetően inkább az időnyerésre játszva, belement abba, hogy egy erdélyi követség induljon Londonba. A feladatot a kolozsvári polgár Kakas István vállalta; királynő előtt a következő év januárjában tartott latin beszédét Kovacsóczy Farkas kancellár írta. A követség sikeres volt, az angol udvar vállalta közvetítést. Báthory Zsigmond azonban 1594 augusztusában puccs-szerűen leszámolt a háborúellenes tanácsurakkal: tíz embert, köztük a kancellárral, kivégeztetett, az országgyűléssel pedig elfogadtatta a csatlakozást a törökellenes háborúhoz. Előadásomban e különleges közvetítési kísérletnek a történetét ismertetem a kortárs beszámolókra és a követség dokumentumaira támaszkodva.